

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Teljes állami és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
--	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

GRÓF ANDRÁSSY DÉNES.

1835—1913.

Nem tavaszi verőfényt és nem a kikelet örömét, de gyászhiert hozott a táviró az olaszok öröknapos földjéről *Palermóból*, hogy ott csikszentkirályi és krasznahorkai gróf *Andrássy Dénes*, a magyar főrendiház örökös tagja, 1913. évi február hó 26. án reggel, életének 78-ik évében elhunyt.

Mély megilletődéssel és megdöbbenéssel fogadtuk a megmásíthatatlan isteni akarat folytán bekövetkezett gyászos hírt, mert az elhunyt főúr, a kimeríthetetlen és önzetlen szívből fakadó igazi jótékonyagnak volt egy olyan mintaképe, a milyent a történelem csak ritkán tud felmutatni.

Születtek és éltek nagy emberek, kik a harezmezőn, a tudományok fejlesztése és az államok kiépítése terén szereztek halhatatlan érdemeket: de oly férfiak még kevesen éltek, kik az elhunyt példájára a minden érdeknélküli, csakis a szív jótékony forrásából fakadó erények gyakorlásával örökítették volna meg nevüket.

Annál megkapóbb és annál fényesebben ragyog a megboldogultnak erénye, mert a mai önző anyagi korban az embereket már általánosságban az önérdekeknek mások kárára való kamatozása tartja lebilineselve.

Elhunyt jótékony főúrunk tisztos alakjának megfelelőleg méltóképpen emelkedett ki a földi ember csut gyarlóságából, s a mily arisztokrata volt megjelenésében, oly demokrata volt gondolkozásában, érintkezésében és jótékonyágában, midőn szívét kellett megnyitni.

Bár a főrendiháznak örökös tagja volt, abban csak nagy ritkán jelent meg s az ujkor politikai életében nem szívesen vett részt, mert a személyes gyűlölködés és a sértett hiúság nyomán keletkező ellenséges szenvedélyek szennyes hullámai csapkodják már az alkotmány épületének kapuit is. Ezt pedig ő nem volt képes elveivel összeegyeztetni s ezért inkább visszavonult a politikától és közszereléptől.

A kik az ő életét megfigyelték és tanulmányozták, azok közül sokan és tévesen azt állították róla, hogy azért vonult vissza és azért áldozott milliókat jótékony célra, mert meghasonlott az étellel és családjával.

Bizony azok, kik így jellemezték *Dénes* gróf életét, azok nagyon tévedtek és most emléktől kérjenek bocsánatot. Mert az az ember, ki meghasonlik, az lelkében rendül meg és az nem képes oly hosszú időn át a nemes cselekedeteknek szakadatlan gyakorlására.

Ennek rugóját tehát ne a tévesen hangoztatott ferde véleményben keressük, de abban a már meghidegedett nemes jótékony szív rejtekében és egyszerű szerénységben, mely kerülve a fakó hiúságot és feltűnést: a boldogságot, a földi ember küldetésének és rendeltetésének, a felebaráti szeretet ápolásában, a mások javára való kiterjesztésében találta fel. Fokozta elhatározásait és jó lelkének irányt mutatott boldog emlékü neje: *Franziska* grófné jóságos szíve, kivel a hosszú áldásos házáséletben a lelki örömeik teljét találta fel. Jó tanácsadójáról, jószágkormányzójáról se feledkezzünk meg, ki megjelölte neki, hogy hol kell a hiányokat pótolni, a keserves könnyeket felszáritani és a könnyörgőket elnémitani.

Hogy mily nemesen tudott érezni és gondolkodni nagy halottunk, igazolja az a sok alapítvány, melyet tudományos és más jótékony célokra áldozott. Köztudomású tény, hogy a szépművészetért és különösen a festészetért százezreket adott ki.

Templomokat és iskolákat telekezeti különbség nélkül segített felépíteni; százakat mentett meg az éhhaláltól és nem hagyott egy kulturális célt sem figyelmen kívül.

Egy hosszú életen tehát oly sok jót tenni csak az tudott, kinek oly melegen dobogott a szíve, mint gróf *Andrássy Dénesnek*, ki a hitvány földi szórakozásokat és élvezeteket megvetette.

Ily erényekben gazdag földi élet után tehát, midőn őseihez és hitveséhez megtért, fejét csak nyugodtan hajthatta örök nyugalomra, mert életében Isten és ember-társai előtt egyaránt kedves cselekedeteket művelt.

A pótolhatatlan veszteség felett nagy a mi és elmondhatjuk az egész ország fájdalma, de megnyugtató és vigasztal bennünket némiképpen az a tudat, hogy a mily szép volt élete, bizonyára olyan volt esendes kimulása is.

Fájdalommal említünk fel azonban egy körülményt, hogy a nagy férfiúnak még sehol sem látjuk képmását, pedig már arra életében is méltó lett volna.

Nemsokára, mikor a nagy temetés elérkezik, megnyílik a krasznahorkaváraljai mauzoleum rézajtaja, a mely gazdagabb lesz még egy és utolsó lakóval.

Mi pedig szegények maradunk, mert csak egyszer született egy gróf *Andrássy Dénes*.

Addig is pedig, míg leborulhatunk ravatala előtt, plántáljunk tavaszi ibolyát, hogy majd ennek friss virágából font koszorút helyezhessünk koporsójára!

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete február 27-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével látogatott közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: *Baksay József, Abonyi Pál, Bodor István, Benyo Béla, Benyo László, Eszényi Gyula, Grosinger Miksa, Jaczkó Pál, dr. Kármán Aladár, Koreny József, Kosiner Vilmos, Loysch Ödön, Löwy Henrik, Lévy István, dr. Molnár József, Marikovszky Géza, id. Rábely Miklós, Ródosi Ignác, Soós Ferencz, Soós Gyula, Stolcz Zsigmond, Széman Endre, Szabó József K., Szabó József m., Törköly József, dr. Törköly József, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.*

Dr. Kovács László polgármester kegyelettel emlékezett meg a városi képviselőtestület virilis tagjának *Dickmann Ignác* elhunytáról s elhatározta, hogy az elhunyt özvegyéhez részvétiratot intéznek. Helyébe a virilisek közül dr. *Witt Sándor* hivatott be a képviselőtestületbe.

Mély részvételt jelent be *Sulyovszky* István kir. tan. jószágkormányzó táviratát, melyben közli, hogy gróf *Andrássy Dénes*, a nemeslelkű főúr, ki városunk több jótékony és kulturális intézményével szemben nagylelkű jótékonyt gyakorolt, Palermóban elhunyt. — A tanács javaslata alapján elhatározta a közgyűlés, hogy a kiváló és nemeslelkű főúr emlékét jegyzőkönyvben megörökíti, temetésére a város képviselőtestületében id. *Badinyi Gyulát* és *Vladár Józsefet* küldi ki s ravatalára koszorút helyez.

Az első tárgy a vízvezetési szabályrendelet módosítása volt, melyre vonatkozólag a belügyminiszter megtette a maga észrevételeit. Ez nem a legszerencsésebben történt, mert a város minden felhozott megjegyzéssel szemben meggyőző és indokolt érveket állított oda. A miniszterium kifogásai a felügyeletre, a csatlakozó vezetésekre, csőhálózatra, a vízdíjak magasságára vonatkoznak, de a helyi viszonyokkal nem számolnak. A tanács szabatos, tiszta képet nyújt a helyzetről s a törvényhatóság útján kéri a miniszteriumot a szabályrendelet jóváhagyására.

TÁRCZA.

Dapsy Vilmos emléke.

(*Bodor István* emlékbeszéde a rimaszombati takarékpénztár 51. évi közgyűlésén.)

A múlt évi takarékpénztári közgyűlés elhatározta, hogy *Dapsy Vilmos*nak, a pénzügyintézet egyik megalapítójának képét megfesteti. A kép most már díszíti a tanácsterem falát s folyó hó 27-én tartott gyűlésen *Bodor István* közgyűlési elnök következő szép beszéddel méltatta *Dapsy Vilmos* emlékét:

„Álljunk meg pár percre ez arczkép előtt s ujtsuk fel emlékét annak, kinek ügybuzgalma és lelkesedéssel párosult kitartása, mondhatnám merészsége és önbizalma nem kis befolyással volt pénzügyintézetünk megalakulására.

Azonban előre is kijelentem, hogy nem célolok ez alkalommal dichymnust zengeni, sőt az emlékbeszédek chablonszerű szabályaitól is eltérek, mivel az elsöben az érzelmek tullanóglása, az utóbbiban a képzelet merész röpte igen sok esetben elhagyja az igazság bázisát: hanem nyujtani fogok száraz életrajzot való tényekkel kapcsolatosan, hogy ezeknek alapján ki-ki bölcs belátása és lelkiismerete szerint ítélhesse meg, hogy miye volt *Dapsy Vilmos* Rimaszombat kulturális, társadalmi és közgazdasági köreinek.

Tisztelt közgyűlés! Az emberi életet becselessé, értékessé, sőt halhatatlanná nem a munkatér szűkebb vagy tágabb kerete teszi; nem is azon időnek tartama, mely a születéssel kezdődik és a koporsónál végződik: hanem az, hogy mikép töltjük be azon munkakört, amelyre bennünket az isteni gondviselés állított és miképen használjuk fel a rendelkezésünkre álló életidőt önmagunk és embertársaink javára.

Igy szerencséseknak közöttünk leginkább azok nevezhetők, kiket kiváló anyagi és szellemi erők mellett hosszú élettel áldott meg a Mindenható.

E szerencsések között is a legszerencsésebbek közé tartozott *Dapsy Vilmos*, ki 1810. november 19-ikén Rimaszécsen született. Ott rengett bölcsője a még akkor nagyon is szerény ref. paplakban. Itt végezte elemi iskoláit, majd

A *Borbély Ferencz* ingatlanának 26744 kor. 50 fillér vételára 1913. január 1-től esedékes, s így az után 6% kamat fizetetik mint kölcsön után.

A számvizsgáló-bizottság tagjaivá az 1912. évi számadások megvizsgálására vonatkozó megbizatással *Zachar Gusztáv, Soós Ferencz* és *K. Szabó József* választották meg.

A bor és huszfogyasztási adók kezeléséről való számadás tudomásul vétetett, a kezelőknek 1200 korona jutalom kiosztása elhatározott azzal, hogy miután f. év január 1-től a tisztviselői fizetések rendezve vannak, már ez évtől külön díjazás nem lesz. Ugyanigy határozta az anyakönyvi díjak ügyében is, melyeket még 1912 re *Komlóssy Istvánnak* kiutaltak.

A villamos áramfejlesztő-telep igazgatóságának a mérleg és zárszámadás bemutatására április 30-ikáig adtak halasztást.

Az esküdtképes egyének összeírására kiküldött bizottságba a képviselőtestület *Zachar Gusztávot* és *Jaczkó Pált* választotta meg.

A városi házipénztár, gyámpénztár és adópénztár 1912. év IV. negyedében megejtett vizsgálatára vonatkozó polgármesteri jelentés tudomásul vétetett.

Özv. *Rozinay Györgyné* temetési segély és nyugdíjfelemelés, továbbá *Vigh Bertalannak* tanulmányi segély, végül *Rácz Dezső* szinigazgatónak segély iránt beadott kérelme nem volt teljesíthető, ellenben az általános ipartestületnek a szokásos 300 korona s az iparosok nyugdíjjeletének 100 korona évi segélyt most is megszavaztak.

Jugan Gusztáv, Óvári Róza, Barlog Gyula, Riznik Anna és *Koleszár József* illetőségét megtagadták.

A tanács javaslata alapján névszerinti szavazással elhatározta az u. n. gornyói földekből tehermentes telek vásárlását temető céljaira.

Pósa Lajos írói jubileuma alkalmából a „Gömör-Kishont”-ban közzétett felhívás magára vonta a hazafias és kulturális eszmékért mindig lelkesedő városi előljáróság figyelmét s a tanács

a rimaszombati ref. gimnáziumnak lett növendéke, honnan a két felsőbb osztály elvégzése végett az akkor még virágzó losonczyi ref. főgimnáziumba távozott.

Középiskolai tanulmányainak bevégezése után Sárospatakra ment jogra, mindenik helyen büszkeségévé vált tanárainak. A jog elvégzése után *Szuhay József* ügyvéd irodájában dolgozott egy évig, majd *Szilassy Ferencz* Gömörmegye alispánja és országgyűlési követe vette maga mellé s itt csakhamar „becsületbeli esküdtnék” nevezetett ki. Később ugyancsak *Szilassy* követ mellett volt országgyűlési irnok s mint ilyen a királyi tábla hites jegyzői közzé felesküdt. 1834-ben kitűnően tette le az ügyvédi vizsgát s Rimaszombatban nyitott ügyvédi irodát, melynek csakhamar nagy tekintélye lett nemcsak Gömörben, hanem messze annak határain túl is.

Ennek pedig — miként az egyik kortársa feljegyezte — az volt az oka, hogy a rendezetlen birtokviszonyok, a zavaros ösiségi perek elintézése világosan látó bölcs főt igényeltek és számosan keresték fel az ország minden részéből birtokügyeik rendezése végett, mivel már ekkor a haladás szelleme ostromolni kezdte a kiváltságok ódon falait, ezek legbiztosabb erősségét az 1351-iki ösiségi törvényt is. Ő a reábizott ügyeket szakavatottsággal oldotta meg, így tekintélye nőttön nőtt s híre terjedten terjedt.

S habár természete szerint inkább a békés alkotásoknak, mint az erőszaknak volt barátja, nem hagyta érintetlenül szívét és lelkét az 1848-iki nagy országos mozgalom sem. Az 1848-iki törvények szentesítése után az egyesült s a hagyományok és idegen befolyás járma alól felszabadult nemzet önrendelkezési jogát visszanyervén, országszerte megkezdették a nemzetörtség szervezését, melyben neki is oroszlan-rész jutott.

De mikor a besorozott vagy önkéntesen belépett tagokat fel kellett volna ruházni, kitűnt, hogy megyénk területén se egy darab egyenruha, se egy darabka posztó nincs, mivel a külföldi gyárak az előző politikai viszonyok folytán a szállítást beszüntették.

Az ő vállalkozó szelleme azonban segített a bajon. Böven ellátva magát pénzzel, Pestre sie-

100 koronát javasol a nemes célra és a gyűjtés megindítását is ajánlja. A közgyűlés egyhangu lelkesedéssel magáévá tette az indítványt.

Végül a pénzügyigazgatósági épület bérleti ügye tárgyalott s az e tárgyban kötött szerződés felolvastott. Leginkább érdekel bennünket az, hogy 9000 korona lett az évi bér, a vízdíjat a bérlő fizeti s a kivánt — mintegy 26000 korona költséget igénylő — tatarozástól, mely még ez év november hava előtt lett volna esedékes, eltekint a pénzügyigazgatóság.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Pénzügyintézetek közgyűlései.

A lefolyt héten három pénzügyintézet tartotta meg városunkban rendes évi közgyűlését, melyekről következőkben számolunk be:

A *gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank* részvénytársaság 26-án, szerdán délután tartotta népes közgyűlését *Széman Endre* elnöklésével. A közgyűlésen számos részvényes jelent meg s 267 szavazatra jogosító 361 részvény deponáltatott a pénztárnál. A megjelentek szívélyes üdvözlése után az elnök megállapította a szabályszerűen történt egybehívást s a határozatképességet; a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Kármán Aladárt* kérte fel.

Az igazgatóság és a *Jurasko* Jakab felügyelőbizottsági elnök által felolvasott felügyelőbizottság jelentését tudomásul vették, a felmentvényt a *Matolcsy Pál* részvényes javaslatára elismerés és köszönet kifejezése mellett megadták, s a mérleget és zárszámadást ekként jóváhagyólag elfogadták. A tiszta nyereség: 57854 kor. 38 fillér összeg hovaforrására vonatkozó javaslatot a közgyűlés magáévá tette; az osztalékot 11 koronában állapította meg.

Az igazgatóságból sorszerint kilépett: *Széman Endre, Benyo László, dr. Fodor Béla* és dr. *Meskó Miklós* a *Cseh István* kir. táblai bíró elismerő szavai és indítványa után egyhangu újra megválasztották. Sajnálattal vették tudomásul csetneki *Gyürky Pálnak* nagy elfoglalt-

tett azon czélból, hogy *Kramer Józsefnél*, ki ekkor egész országnak a legnagyobb posztókereskedője és a leghíresebb szabóműhelynek volt a tulajdonosa, a szükséges ruhamennyiséget megrendelje. De itt sem ért czélt, mivel a raktár teljesen üres volt. A cégtulajdonos javaslatára, mint szabólegény — ellátva magát a szükséges iratokkal — Bécsbe, majd Brünnebe siet. A kivánt posztót összevásárolja s halomszámra küldi vélt főnökéhez, ki lelkesedéssel szabatja és varratja az új hadsereg egyenruháját.

E közben kitört a forradalom s az ál-szabólegény csak hosszabb idő múlva s nem minden veszedelem nélkül tér vissza szereteteihez Rimaszombatba.

A szabadságharc bevégezése után az alkotmány felfüggesztetvén, a közigazgatást idegenek vették át, üldözve mindazokat, kik a haza és szabadság érdekében valamit tettek. S hogy Gömörben ily zaklatásnak és üldöztetésnek alig volt valaki kitéve, annak többedmagával *Dapsy Vilmos* volt egyik faktora.

Az új császári tisztikart sikerült megnyernie az által, hogy tárczáját rendelkezésükre bocsátotta, mit azok kevés kivétellel soha meg nem adom fejében nem ritkán és nem csekély mértékben siettek igénybe venni. Így befolyása ezekre is folyton növekedett, minek következtében sokan mentették meg Gömörben az ő közbenjárására nemcsak szabadságukat, de talán életüket is.

Az 1859-ik év utolsó felében oszladozni kezdett a sötét felleg hazánk egéről. E hajnalhasadásnak legelső jele Rimaszombatban tünt fel *Terhes Sámuelnek*, a költői lelkű ref. papnak 50 éves jubileumán. Mit 1860-ban az első „magyar bált” követett.

Itt nyilatkozott meg először a szabad szó, lángolt fel a honfi szív s kezdett remélni ismét a magyar. Az elsőnek létrehozásában, a másodikkal megtarthatásában *Dapsy Vilmosnak* volt legnagyobb része. Mig amannyak szervezésében és rendezésében többedmagával fáradozott, addig emennek megtarthatása kizárólagosan az ő érdeme.

Ugyanis farsangra tüzték ki Rimaszombatba a szabadság után az első magyar bált. A meg-

ságára való tekintettel, s *Kubinyi* Bertalannak elköltözése miatt az igazgatósági tagságról való lemondását, s a pénzüzetet érdekében kifejtett hasznos működésükért nekik elismerést és köszönetet szavaztak. Helyükre beválasztották dr. *Benyo* Gyula volt felügyelő-bizottsági tagot és *Lévai* Izsót, kik mindketten köszönetet mondtak a beléjük helyezett bizalomért. — A felügyelő-bizottságban megüresedett egy helyet a közgyűlés nem töltötte be, miután a kellő létszám ugyanis meg van.

A választmányi tagok választása rövidesen elintéztést nyert, mert ezen intézetnél valamennyi helybeli részvényest behívják napibiztosnak.

Végül *Cseh* István kir. táblai bíró a részvényesek érzelmét fejezi ki, mikor az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztviselőknek elismerését és köszönetét fejezi ki, mit méltán megérdemelnek buzgó működésükért, melylyel az elmúlt súlyos és válságos időkben is nagyobb eredményt értek el, mint az előző évben.

Elnök a bizalmat és elismerést megköszönve, a gyűlést bezárta.

*

A rimaszombati takarékpénztár részvénytársaság másnap, 27-én délelőtt tartotta 51-ik évi rendes közgyűlését a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Mintegy 45—50 részvényes jelent meg közel 400 részvény képviselőjében. — Dr. *Szabó* Károly igazgatósági elnök szívélyes, meleg üdvözléssel nyitotta meg a közgyűlést s megállapítva a szabályszerű összehívást és határozatképességet, elnökül ajánlja *Bodor* Istvánt, ki az elnöki széket elfoglalva, szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Beszéde keretében megemlékezett *Dapsy* Vilmosról, s e remek emlékbeszédet — melyet nagy figyelemmel hallgattak és lelkes éljenzéssel kísérték — lapunk tárczarovatában közöljük.

A közgyűlési jegyzőkönyvet vezető *Institúris* Endre felolvasta az igazgatóság jelentését, s utána *Perecz* Samu a f. bizottság jelentését.

Az igazgatóság jelentésében hálás kegyelet-

tel emlékszik meg szeretett ügyésze: *Molnár* József elhunytáról, a pénzüzetet érdekében kifejtett valóban érdemes és maradandó becsü működését meleg, elismerő szavakkal méltatva. Ugyancsak fájó érzéssel és tevékeny munkássága méltatásával emlékszik meg az elhunyt *Kern* Adolfról. Emléküket jegyzőkönyvben megörökíti a közgyűlés. — Jelenti az igazgatóság, hogy 7018 korona veszteség volt, továbbá, hogy a közgyűlés határozata értelmében *Dapsy* Vilmos képét megfestette, végül hogy az intézet 50 éves történetét *Bodor* Istvánnal megíratta; ezért jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavaztak *Bodor* Istvánnak.

A 155393 korona 63 fillér üzleti eredménynek hováfordítása iránt intézkedett a közgyűlés, s érdemesnek tartjuk kiemelni, hogy az év folyamán kiosztott 331 koronán felül jótékony célra 2190 koronát utalványoz ki és pedig:

1. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumnál intézetünk által tett millenniumi alapra XIX. részlet 600 K
2. Ezen főgimnázium tápintézetének 40 K
3. Rimaszombati „Gizella” kisdudóvó intézetének 60 K
4. Rimaszombati „Szegények intézetének” folyó kiadásaira 200 K
5. Rimaszombati iparos tanonciskola folyó kiadásaira 200 K
6. Rimaszombati iparos tanonciskola alapítókéjének gyarapítására 40 K
7. A gömörmezei magyar nemzetiségi pénztárnak 40 K
8. A gömörmezei közművelődési egyesület rimaszombati körének 60 K
9. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletének 60 K
10. A rimaszombati izr. nőegyletének 30 K
11. A rimaszombati nyomorék gyermekek otthonának 60 K
12. A hét éven felüli elhagyatottak nyilvánított rimaszombati illetőségű kiskorú gyermekek segélyezésére, Rimaszombat r. t. város kezelésébe 100 K

gad — akár hány lesz is — ő fogja elfogadni. Fáradozásának meg is volt a következménye, mert a 800 darab részvényt csakhamar 400-al kellett szaporítani, mely szám maig sem változott. Hálából a részvényesek az eszme megpendítője: *Lengyel* Sámuel mellé aligazgatóvá választották.

De az így szélesebbé vált munkakör sem fárasztotta el szellemi és physical erejét. Igazgatótársaival gondosan őrködött az intézet sorsa felett. S midőn ennek jótékony, sőt áldást hozó voltáról hova-tovább szélesebb körben győződött meg a nagyközönség: rohamosan hordta s helyezte el filléreit gyümölcsözés végett pénzüzetünknél.

Ily képesség, ilyen kiváló ügybuzgalom és megingathatlan munkaszeretet csak fokozta a személye iránti tiszteletet, melynek következménye lön, hogy 1865-ben a rimaszombati kerület országgyűlési képviselővé választotta. Mint ilyen a Deák Ferencz vezérlete alatt álló párt-hoz csatlakozott, melynek kebelében nem sorozható azok közé, kik inkább szerettek beszélni, mint dolgozni, de annál nagyobb munkásságot fejtett ki az egyes bizottságokban. Részt vett a kiegyezési törvény szerkesztésében s a jogügyi törvények előkészítésében. 1868-ban curiai bírónak nevezetett ki, mely magas állásban 16 évet töltött s 1884-ben vonult nyugalomba. — Ekkor kedves városába, Rimaszombatba költözött, hogy e város kulturális, közgazdasági, jótékonyági és egyéb társadalmi tényezőinek fejlesztésére fordítsa szellemi és physical erejét. Így főgondnoka volt a rimaszombati ref. egyháznak, elnöke s legnagyobb pártfogója az egyesült prot. főgimnáziumnak, a községi iskola-

13. A rimaszombati ált. ipartestület nyugdíjgyuleteinek 100 K
14. A Rimaszombatban létesített gömörmezei Muzeyumnak fenntartási költsége 100 K
15. A rimaszombati leány cselédképzőintézetnek 100 K
16. Az uszoda alapra Rimaszombat város kezelésébe 100 K
17. A Rimaszombatban építendő gömörmezei tanítói internátusra 100 K
18. A rimaszombati korcsolyázó egyesületnek 100 K
19. A Bakti-pusztán építendő iskolára, a rimaszombati ref. egyház kezelésébe 100 K

Az osztalék részvényenként 60 korona, a tartalékalaphoz 70000 korona esatolatik.

Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett *Institúris* Endre, dr. *Kovács* László és dr. *Szabó* Károly egyhangulag újra megválasztottak, új igazgatósági taggá általános lelkesedéssel megválasztották *Lengyel* Sámuel nyug. pénztárnokot.

A felügyelő-bizottság tagjai: *Bodor* István, *Lengyel* György, dr. *Veress* Samu, dr. *Institúris* Endre, dr. *Gyürky* Pál és *Perecz* Samu újra megválasztottak.

Napibiztosok lettek: *Baksay* István, *Benyo* László, *Cseh* István közgyám, *Cseh* János, *Eszenyi* Gyula, *Fülep* Benjámín, *Gasko* János, *Jaczkó* Pál, *Kármán* Aladár dr., *Kerekes* Dezső, *Konyha* Béla, *Koreny* Pál, *Kovács* István, *Lengyel* Iván, *Lengyel* Pál ifj., *Lévai* Izsó, *Matolcsy* Pál, *Molnár* József dr., *Rábely* Miklós id., *Saxinger* Géza, *Schulhof* Pál, *Simon* Mihály, *Soós* Ferencz, *Szabó* József nyug. pénztáros, *Szabó* József m., *Szügyi* Zsigmond, *Törköly* József, *Varga* Lajos, *Varga* István és *Vozáry* Béla.

Végül dr. *Baksay* Dezső tolmácsolta a közgyűlés elismerését és hálás köszönetét *Bodor* István előtt a szép emlékbeszédért, s annak jegyzőkönyvben való megörökítését indítványozta, mit a közgyűlés magáévá tett s ezzel a közgyűlés véget ért.

*

hivók szétmentek, de a német hivatalnokokat szándékosan elfelejtették meghívni. E mellőzés sértette a teljhatalmu megyefőnököt s a bált betiltotta. Sőt midőn látta, hogy nemcsak Gömörből, de a szomszédos, sőt távolabbi megyékből is a bált megelőző napokon fogat fogat után érkezik a városba, a bál napján katonasággal záratta el a „Három Rózsa” vendéglő bejárait. Már-már képtessé vált a mulatság megtartatása, midőn nagy meglepetésre s még nagyobb örömmel *Dapsy* Vilmos az összes bál közönséget saját házához meghívta.

Itt folyt le a „Magyar Tudományos Akadémia” javára rendezett táncmulatság, mely a jótékony célra 16000 koronát jövedelmezett.

Az 1861-ik esztendőben újabb munkakör várt *Dapsy* Vilmosra. Ugyanis ekkor ujult fel azon eszme, hogy Rimaszombatban takarékpénztár alakíttassék. Az 1848-ban felmerült s ekkor felujult eszmének aligha volt lelkesebb bajnoka, mint épen ő. Értekezleteken, tanácskozásokban nem szünt meg buzdítani s lelkesíteni, hogy minél több részvevőt szerezzen s minél többet gyűjtsön össze ez eszme oltára körül. Nem kimélt költséget, nem kimélt fáradságot, hogy aláírókat szerezzen. Sőt maga járt először Rimaszombatban házról házra, hogy a tulságosan óvatosságot az alapítás eszméjének megnyerje. Óh, hányszor hangoztatta a kételkedők és vonakodók előtt, hogy ez a közvagyonosodást nem kis mértékben mozdítja elő, míg ha a ládák fenekén elrejtett tőke gyümölcsözötlenül hever, megszűnik az ipar és kereskedelem tényezője lenni. — Azonban a legtöbbet azzal nyerte meg, hogy merészen kijelentette, hogy mindazon részvényt, a melyet más el nem to-

széknek, a dalárdának és a rimaszombati takarékpénztárnak. És ha még felemlítjük azt, hogy agg napjaiban szerető gyermekek és unokák vették körül: akkor elmondhatjuk, hogy *Dapsy* Vilmos élete nemcsak szerencsés, nemcsak dicsőségteljes, hanem boldog is volt.

1892. márczius hó 24-én halt meg s 26-án temették el óriási részvét mellett, nagy bánatára megyénknek, városunknak s az ezekben működő különféle testületeknek.

Tisztelt közgyűlés! A magyar alkotmány fejlődése és a modern állami élethez való alkalmazása a mult században három nagy államférfi nevéhez van fűzve. Ezek *Széchenyi* István, *Kossuth* Lajos és *Deák* Ferencz. — A mi pénzüzetünknél is meg van a maga triása, sőt ha egy kissé tulmerész egybevetéssel akarunk élni, azt mondanám, hogy kicsibe a két triás tagjai között találunk némi hasonlatosságot. Mert a mi volt *Széchenyi* a nemzetnek, az volt *Lengyel* Sámuel nekünk, a mily lelkesedéssel és kitartással törte meg *Kossuth* a tul-konservatív pártot, úgy törte meg *Dapsy* Vilmos azokat, kik a takarékpénztár eszméjét kicsinylőleg vagy közönyösen fogadták és a miképen szervezte és rendezte országunk sorsát *Deák* Ferencz, ugyanazon szerep jutott pénztárunk történetében a szelidlelkű *Csider* Károlynak.

Most ime együtt vannak mind a hárman, miként együtt voltak és vannak sziveinkben is. És én hiszem, hogy lelki szemeikkel megelégedetten tekintenek azokra, kik az alkotók nyomdokait követve, vezetik jelenleg e pénzüzetnek ügyeit. — Mind háromnak emléke legyen örökké áldott és védő szellemük őrködjék továbbra is pénzüzetünk érdekei fölött!

Valaszky órái a legpontosabbak!
RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 20. sz.

A gömörmezei nép- és iparbank évi rendes közgyűlését a polgári olvasókör nagytermében február hó 28 án délelőtt tartotta nagy érdeklődés mellett. A közgyűlés — sajnos — nélkülözötte az intézet érdekeit mindig szívén viselő igazgatósági elnök: *Boczkó* Dániel távollétét, kit a megjelenésben gyöngékedése akadályozott.

Dr. *Ráróssy* Gyula intézeti ügyész megállapította, hogy 60 részvényes 400 szavazatra jogosító 563 részvény képviselőjében van jelen, megállapította a szabályszerű egybehívást és határozatképességet, szívélyesen üdvözölve a megjelenteket, a közgyűlést megnyitotta.

Elnökké egyhangyú lelkesedéssel dr. *Kovács* László polgármestert választották, ki tapintatos, jól átgondolt beszédében rámutatott ezen közgyűlést megelőzőt zajos mozgalmakra, s az ezekből szerzett benyomásai és érzelmei alapján bizik a polgárság józan gondolkodásában és békeszerető hangulatában, s reméli, hogy az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjaival karöltve az intézet érdekében kellő tárgyilagossággal fogják elintézni a tárgyalandó ügyeket.

Perecz Samu igazgatósági jegyző felolvasta az igazgatóság jelentését és javaslatát, dr. *Weinberger* Rezső felügyelő-bizottsági jegyző pedig a felügyelőbizottság jelentését.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta és jóváhagyta a mérleget és zárszámadást, a felmentvényt megadta, s magáévá tette az igazgatóság és felügyelőbizottságok a nyereség felosztására és az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslatát. E szerint az osztalék 20 koronában állapított meg, s a levonások után a közgyűlés rendelkezésére álló 43105 kor. 91 fillér nyereségből a már szabályszerűen megállapított 10% en: 4951 kor. 77 filléren kívül 5048 kor. 23 fillért esatolnak a tartalékhoz, jótékony célra 660 koronát adnak és pedig:

Rimaszombati prot. főgimnáziumnak . . .	100 K
Rimaszombati prot. főgimn. tápint.	20 K
Rimaszombati szegények intézetének	60 K
Rimaszombati ipariskolának	60 K
Rimaszombati kisdóvónak	40 K
Rimaszombati és vid. jót. nőegyletnek	20 K
Rimaszombati ipariskola kiadásaira	40 K
Rimaszombati izr. nőegyletnek	20 K
Rimaszombati iparosok nyugdíjalapja	80 K
7 éven felüli elhagyott gyermekek alapja	30 K
Uszodának	30 K
Gömörmezei közműv. egyesületnek	40 K
Gömörmezei fehérkereszt egyesületnek	20 K
Gömörmezei muzeum folyó kiadásaira	50 K
Gömörmezei tanítói internátusra	20 K
Bakti-pusztai iskolára	30 K

A felmaradó 5097 korona 68 fillér a jövő év számlájára vitetik át.

Az igazgatóságból kilépő *Boczkó* Dániel, *Ethey* Frigyes és dr. *Ráróssy* Gyula egyhangulag újra megválasztották, a megüresedett helyre dr. *Törköly* Józsefet választották, ki a bizalmat szép beszédben köszönte meg.

A felügyelő-bizottság tagjai: *Czinke* István, *Szabó* József, *Varga* Lajos, dr. *Weinberger* Rezső egyhangulag újra megválasztották, a dr. *Törköly* helyébe dr. *Molnár* József választott meg.

Napibiztosok lettek: *Barányi* György, *Benyo* Béla, *Benyo* László, *Borsody* József, *Bodor* László, *Csapó* János id. és ifjabb, *Csapó* József timár, *Csapó* József ifj. tanító, *Csapó* Lajos, *Cseh* István, *Cseh* János, *Fülöp* Benjámin, *Jaczkó* Pál, *Jávorszky* József, *Juraskó* Jakab, *Káposztás* József, *Konyha* Béla, *Koreny* Pál, *Kovács* István, *Kovács* Gyula, *László* János, *Lévay* István, *Lévai* Izsó, *Matolcsy* Pál, *Pitta* Rezső, *Saxinger* Géza, *Simon* János ifj., *Simon* Mihály, *Stolcz* Zsigmond, *Szabó* József K., *Szügyi* Zsigmond, *Takács* László, *Tarjányi* János, *Törköly* József, *Török* Pál, *Varga* István.

A közgyűlés köszönetét dr. *Kovács* László polgármesternek a gyűlés tapintatos vezetéséért dr. *Ráróssy* Gyula tolmácsolta meleg szavakkal.

Széljegyzetek.

Nem olvastam ugyan még sehol a statisztikáját, úgy lehet nem is állították még össze — habár egyike lenne a legtanulságosabbaknak — hogy a gyermektragediákat vagy bal-eseteket milyen okok, elsősorban milyen lelki okok idézik elő? Elég sűrűn szerepel az újságokban a sablonos gyermekdráma, hogy egy-

mást agyonlövök, megszurják, felakasztják, szemét kiütik stb. Minden gyermek kegyetlen, de öntudatlanul és nem hibáztathatóan. Am az ilyen újságba kerülő eseteket nem magyarázhatja ki a gyermek ösztönös kegyetlensége, annak előidézésére más, külső okoknak is befo-lyással kell lenni.

Vegyük sorba az eseteket. A két-három éves gyerekek hétféjü sárkányról, tüzetfuvó bikáról, vasorru boszorkányról mesélünk. A gyerek hallgatja szájtátva, mint a száraz szivacs a vizet issza magába a sok rémséget és éjszaka, legmélyebb álmában felsikít, — természetesen, hiszen mindaz a csodaszörny őt üldözi. Szülei felébrednek, hogy „hallod a Károlykát? Biztosan a hasa fáj szegénykének. Már egy néhány napja így sir éjjel, én nem tudom ez a dada, ez a Lidi mit csinál vele, biztosan ad neki valamit enni, a mi elrontja a gyomrát, tudod mit, holnap elküldjük a Lidit, ugyis egy lomha tehén . . .” És nyugodtan elalszanak, másnap a Lidi elmege, a ki a helyébe jön mesél tovább, a Károlyka pedig továbbra is verejtékesre kinlódja magát minden éjjel.

A Károlyka nő és megjön a mesék második fejezete is. Királyok, szegény emberek, szép királylányok és gonosztevők kóvályognak a fejében. A morál miatt persze muszáj a végén a gonosztevőnek megbűnhődnie és a hét országra szóló lakadalom után a király az elfogott gonosznak a szemét kitolatja, kéréketbeteti, felnégyelteti, lófarkhoz kötve hurczoltatja, a jobbába kisujjánál fogva felkötöttei egy fára, amint ez a gyermekmese-elem a spanyol inkvizíció történetében részletesen le van írva. És a Károlyka mit csinál? Összebujik a Lajoskával meg a Pistukával és fognak egy legyet. Kitépik lassan a szárnyait, a lábait, kiesavarják a fejét, megölik. Másnap fognak egy békát, egy hét mulva egy csirkét, két hét mulva a szomszédék macskáját, három hét mulva egy nagy kutyát és egy hónap mulva már egymást sütögetik, szarják, vakítják, ficzarnak. A Károlyka szülei: „persze, hogy a Lajostól meg a Pistától nem is tanulhat semmi jót, azok vásott gyerekek és rosszindulatúak, csak ők tették ezt is rosszá . . .” A Lajoska papája: „leverem a lábát ennek a gyerekeknek, ha még egyszer meglátom a Károlyllyal meg a Pistával játszani. Azok csirkefogók, azokkal egy tisztességes gyerek szóba sem áll, mert azoknak nem jó végük lesz . . .” A Pistuka mamája: „kérlek szépen, én nem is csodálkozom rajta, nézd csak meg a Lajos mamáját, a ki egy olyan förtelmesen szabott ruhában ki tud menni az utcára, hogyan várja attól az ember, hogy a gyereket nevelje és a Károly mamája csak a pincsijét fürösztli, de se magát, se gyereket . . .”

Megjön a Vadölő, a Sioux indiánok kegyetlenségei és a többi indián borzalom. A Károlyka, Lajoska és Pistuka, a kik természetesen jó barátok maradtak és már néha-néha egy cigarettát is végigszédülnek, ócska konyhakésből skalpirozó kést görbitenek, tomahawkot faragnak, kakastollat tüzködnék az üstökükbe, elkezesztelik egymást Dörgőfelhőnek, Nagykiyónak, Vörösfarkasnak és berekednek a csataüvöltés gyakorlásában. Előgyakorlatképen néhány kivasznak eldobják a lábát, néhány libát lenyilaznak, végül valami kőszáló kisgyereket egyoldalú harc után elfognak. Elviszik a „wigwamhoz” ott odaállítják és odakötik egy fához és mert az ifjúsági regényekben ez kizárólagosan így szokás, körüldobálják késekkel. Hogy az egyik kés a fa helyett a gyerek vállában áll meg, az pusztá véletlen, a gyerekek játszottak, ilyesmi megesik, jó, hogy nagyobb baj nem történt, ne tujjuk fel a dolgot. Szülők mint fent.

Végző kifejlés gyanánt azután megérkezik Nobody, Nick Carter, Zigomár és a többiek. A gyerektársaság szervezkedik, bandává lesz, először csalnak, azután lopnak, ügyesen mint a regénybeli mestereik, egyre merészebbek, míg egyszer rajtavesztenek és egy szerencsétlen, esetleg halállal végződő kaland után jön a riporter, az újság, a szegény és a késő gondolkodás egy alapjában elhibázott nevelés felett.

Mesélni nem lehet a gyerekeknek akármit, éppen azért mert gyerekek, a ki valót lát a mesében is. Legfőképpen pedig a dajkákat és a cselédeket kell megfigyelni és a meséléstől, ha kell, eltiltani, mert azok mondják a legrémesebb meséket.

Végül pedig a paedagogusok legújabb tanulmányai szerint a gyermek igen keveset, csaknem semmit sem ért a mese meséjéből és tendenciájából. Egy sereg ólomkatona vagy egy alvóbaba jobb mesemondó a legjobb könyv-nél.

Hirek és vegyesek.

Gróf Andrássy Dénes halála. A jótékony főúr váratlan haláláról lapunk vezető helyén emlékezünk meg. E helyen azonban közöljük, hogy már mult hó 26 án elterjedt a hír városunkban, hogy *Dénes* gróf Olaszországban elhunyt. A hírek azonban csak akkor adhatunk hitelt, midőn mult hó 27-én reggel megérkezett az alispánhoz és városunk polgármesteréhez *Sulyovszky* István jószágkormányzó távirata, melyben tudatja, hogy ura *Palermóban* elhunyt, de a temetés idejét még nem tudta megállapítani, mert nem tudja, mikor érkezik meg a holttest. A nagy temetés idejét annak idején közölni fogjuk. — A gyászról *Rozsnyó* r. t. város közönsége és a *Rozsnyói* Jótékony Nőegyesület külön-külön adtak ki gyászjelentést.

Pósa-jubileum. A lapunk mult számában közzétett lelkes felhívást megyszerte élénk rokonszennvel és meleg érdeklődéssel fogadták úgy, hogy remélhetjük, hogy a felhívás nem lesz a pusztában elhangzó szó, hanem vármegegyenk minden részében viszhangra talál. Ha olyan lelkesedéssel fogják másutt is felkarolni a Pósa-jubileum nemes és szép eszméjét, mint Rimaszombat városában, akkor a megindult mozgalom csakhamar nagy eredményt fog felmutatni. Rimaszombat város, mint lapunk más helyén szólunk erről, egyhangyú lelkesedéssel szavazott meg 100 koronát s a gyűjtést a képviselőtestületi közgyűlésen dr. *Kovács* László megkezdte. 5 perc alatt újabb 100 korona volt együtt s a jelen voltak jó része szíves készséggel járult hozzá koronáival a nemes cél támogatásához. — Ismételjük, hogy lapunk szerkesztősége is elfogadja az e célra beküldendő összegeket és nyugtazza. Szerkesztőségünk a nemes célra 10 koronával kezdi meg a gyűjtést.

Főigazgatói látogatás. Mint értesülünk, a jövő héten tartja a helybeli főgimnáziumnál látogatását *Jurkovich* Emil beszterczébányai tankerületi kir. főigazgató, mint a közoktatási kormány képviselője, a ki az évenként szokásos ellenőrzést gyakorolja a középiskoláknál.

Berendelés. *Matterny* Andor posta- és távirda felügyelő, a helybeli hivatal főnöke f. hó 1-étől kezdődő három hónapra berendeltetett Budapestre a főnöki tanfolyamra. Helyetteseként *Hermann* Vilmos posta- és távirda tisztogja a hivatalt vezetni.

Megbizás. A belügyminiszter dr. *Kardos* Géza a szegedi állami gyermekmenhely felügyelő- orvosát Szombathelyre az ottani állami gyermekmenhely igazgatójának ideiglenes helyettesítésére rendelte ki.

Eljegyzés. Örömmel közöljük, hogy *Geduly* Géza helybeli gyógyszerártulajdonos testvérbátyjának: dr. *Geduly* Árpád kisgarami kincstári orvosnak kedves és bájos leányát: *Gizikét* eljegyezte *Rieszter* Hugó beszterczébányai m. kir. segéderdömérnök. A fiatal jegyespárt elhalmozzák a sok jó kívánatokkal.

Kövér Árpád sajkókeszű református lelkész e napokban eljegyezte *Svingor* József református lelkész, borsodi egyházmegyei pénztárnok és neje *Papp* Róza leányát: *Annuskát*, Vadnán.

Esküvők. *Kandra* István helybeli m. kir. adótiszt tolyó hó 5 én, szerdán délután tartja esküvőjét a helybeli ref. templomban *Tomay* Böskével, *Tomay* Alajos kedves leányával.

Káposztás József helybeli tekintélyes polgártársunk kedves leánya: *Irmuska*, február 19 én tartotta esküvőjét a ref. templomban *Kovács* Lajos homonnai posta- és távirda tiszttel. Az ifju párhoz *Simon* Mihály ref. lelkész intézett szép beszédet.

Idősb *Tomory* Géza és neje szül. *Feymann* Julia leánya: *Mária*, f. hó 25 én tartja esküvőjét dörgicsei és kapornoki ifj. *Farkas* Gyulával a *Pohorella* vasgyári Coburg hercegi templomban.

Márczius 15. ünneplése. Az idén a rendes szokástól eltérőleg nem a délutáni órákban ünnepli a helybeli főgimnázium márczius 15-ikét, hanem tekintettel az azon napon kezdődő husvét szünetre, már délelőtt 10 órakor tartják az ünneplést, utána pedig elszéled az ifjúság husvét vakációra. — A polgári leányiskolában s az elemi iskolákban szintén megünneplik a hazafias napot, de az ünneplés idejét még pontosan nem állapították meg.

Halálozás. Jávorszky László rimatamásfalai jóhirű kovács mestert mély gyász érte, amennyiben édes anyja: özv. Jávorszky Lászlóné február hó 24-én 80 éves korában elhunyt. — Szerdán temették nagy részvét mellett.

Kun Aladár helybeli kir. törvényszéki bírót mély gyász érte, amennyiben fivére: Halasi Kun Aladár február 26-án Szirákon 38 éves korában elhunyt. 28-án nagy részvét mellett temették.

Közgyűlés. Az „Otthon társaskör” ma — vasárnap — délután 5 órakor saját helyiségében közgyűlést tart.

Központi választmányi ülés. A vármegye központi választmánya holnap d. u. 3 órakor ülést tart a vármegyeházán. Az ülés tárgya lesz az országgyűlési képviselőválasztók összeírására kiküldendő bizottság megalakítása és az összeírási munkálatok elrendelése.

Adomány a nyomorékoknak. Széman Endre rimaszombati prépost plébános a helybeli nyomorék gyermekotthon kis lakói részére több rendbeli ruhaneműt ajándékozott. Az elnökség ez uton köszöni hálásan a szép adományt.

Agyonszurta a csendőr. Mult hó 26-án Szojka Márton rimakokovai drahovapustai lakos erőszakkal elvitte az istállóból apósa tehenét. Az após erre az ottani csendőrőrhöz fordult panasszal, hogy a tehen vissza vezetésében neki segédkezet nyújtsonak. A csendőrfőnök ki is ment Szojka Márton lakására és a tehenet karhatalommal akarta visszavezettetni, Szojka azonban ellenszegült és Magyar László csendőr fegyverét megragadta. A csendőr a válságos helyzetben kénytelen volt fegyverét használni és oly szerencsétlenül szurta mellen Szojkát, hogy az sebébe belehalt. A vizsgálatot és boncolást a helyszínen Kassáról egy hadbíró és egy csendőrtiszt végezte dr. Zehery István törvényszéki és dr. Honéczy Gyula körorvossal. Mint értesülünk a csendőr szabályszerűen járt el s fegyverét jogosan használta.

Előadások a kath. körben. A mult szombaton és vasárnap szépen sikerült előadásokat tartottak a kath. körben vetített képekkel. Szombaton az ifjúság részére, vasárnap a felnőttek részére bemutatták Jézus kinszenvedésének meghatározó jeleneteit igen szép képekkel. Magyaró szöveget Bencsik Sándor hittanár tartott hozzá szabad előadásban. Szünetek alatt Fekete Mihály, Horváth Gyula és Lója Jenő szép egyházi dalokat énekeltek harmonium kísérettel. Az előadásokat nagyon sokan látogatták felekezeti különbség nélkül.

Az ital áldozata. Naprágyon élt az öreg 76 éves özv. Szabó Jánosné, ki egyedül lévén, magához vette a 64 éves Fáklya Jánost, hogy némi segítségére legyen a házi teendőik ellátásában. Fáklya azonban egy korhely, iszákos ember volt, ki gyakran jött haza részegen s emiatt az asszony sokat korholta, szidta. Ebből kifolyólag harag támadt közöttük s mikor február 23-án Fáklya a kocsmából ittasan hazajött s rákiáltott Szabónéra: „No Zsuzsi néni, haragszik e még rám?!“ Az asszony válságképpen lesidta, mire Fáklya tejszét ragadott s azzal agyonverte az öreg Szabónét. Február 25-én szállott ki Feledy Ferencz tornaljai kir. járásbíró Naprágyra dr. Mészáros István kir. ügyésszel, dr. Zehery István kir. törvényszéki és dr. Goldblatt Géza körorvossal s a boncolást megejtették. Fáklyát letartóztatta a csendőrség.

Tornaljai vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Tornalja községben a f. évi márczius hó 14. és 15-re, május hó 21. és 22-re, augusztus hó 23. és 24-re eső országos vásárok ez évben kivételesen márczius hó 19. és 20-án, május hó 27. és 28-án, illetve augusztus hó 21. és 22-én tartassanak meg.

Hangverseny Sajógömörön. Fényesen sikerült hangversenyt rendezett Vályi Gusztáv sajógömöri ev. lelkész február hó 23-án a sajógömöri polgári fiúiskola tornacsarnokában Szent-Iványi Árpád egyházkerületi főfelügyelő védnöksége alatt, a templomfestési alap javára. A hangversenyt szép szavakkal nyitotta meg Vályi Gusztáv lelkész s üdvözölte a hangverseny védnökét. Ohlschlager Ferencz tanár vezetése mellett nagy precizitással kétszer is szerepelt a sajógömöri dalárda s jó előadásukat a közönség színni nem akaró tapssal honorálta, s megújraza az előadott dalokat. Gedeon Lászlóné élénk tetszés mellett szavaltta el Farkas Imre bájos költeményét: a „Kis kadet”-ot. A figyelmes rendezőség egy szép virágcsokorral lepte meg őt. Felolvasást kellett volna tartani Tóth József fancesali lelkésznek, kit azonban betegsége gátolt a megjelenésben s helyette Bencze Samu polgári iskolai igazgató igen sikerült szabad előadásban csevegett aktuális dolgokról, melyek közül persze a sajógömöriek voltak a legsikerültebbek. Kocz István adta elő igen jó humorral a „Czigány” című vig magánjelenetet, majd dr. Pazár László adott elő czimbalmon egy pár szép magyar dalt. Végül Vályi Gusztáv szavaltta el nagy hatással Váradi Antal „Szivárvány” című költeményét s a sajógömöri zenekar zárindulójá fejezte be a minden tekintetben sikerült s élvezetes hangversenyt, mely után tánczra perdült a fiatalság s pompás jó kedvben mulatott kiváló kivirradtig. A hangverseny tiszta jövedelme 519 korona. Felülfizettek: György Szőke István 1 k., dr. Kende 5 k., dr. Goldblatt 5 k., Fűkő József 1 k., Pazár Andor 5 k., ifj. Kapus János 3 k., Varasdy Dezső 3 k., Szent-Iványi Árpád 32 k., Buck Albert 3 k., Bosek János 2 k., ifj. Hevessy László 12 k., Gedeon László 7 k., dr. Pazár László 10 k., dr. Koritsánszky Márton 7 k., Szabó András 4 k., Keleti Jakab 2 k., Gál Lajos (Királd) 5 k., Groszmann 3 k., Weiser Samu 2 k., Bencze Samu 3 k., Puska Gábor (Abauj-Szántó) 3 k., Záborszky Ernő (Betlér) 5 k., Szontagh Zoltán 10 k., Beszeda János 5 koronát s ifj. Szőke Mátyas 70 fillért.

Romlott takarmányrépamag. A mult nyári és őszi szakadatlan esők okozták, hogy a répamagot a legtöbb termelőhelyen nem birták szárazon betakarítani, hanem ott csirázott ki a földjén. Az ilyen mag sohasem fog répát teremni; mert nagyobb részben ki sem kel s a mi kevés még kicsirázik, az sem bír elég termő eréllyel, hogy rendes répát fejlesszen, hanem ujjnyi vékonyságu gyökereket fejleszthet csak. Ember emlékezet óta még sohasem került annyi megbizhatatlan, gyengén csirázó és kevert répamag forgalomba, mint az idén. Gazdáink helyesen fognak cselekedni, ha répamag beszerzése alkalmával a legszigorubb írásbeli jótállást követelik az eladó részéről csiraképesség és fajazonosság tekintetében. A hol nem tartja majd a gazda szem előtt ezen óvatosságot, ott azt kockáztatja, hogy az állattartását katasztrófával határos bajok érhetik. A mint egyébiránt halljuk, a földművelésügyi minisztérium szintén készül állást foglalni ez ügyben.

Lopás büntette. Rozsnyón mult év október és november hónapban Asztalos Lajosné szül. Ferga Mária szolgálatadójától Havrilla Bélától körülbelül 160 kor. értékű élelmiszereket és özv. Pauchli Nándornétól 38 korona értékű ruhaneműket lopott. A helybeli kir. törvényszék február 26-án ítélkezett Kolbay Sándor elnöklésével a tolvaj cseléd telett s Lehoczky Márton kir. alügyész indítványára lopás büntette miatt jogerősen 2 havi fogházra ítélték, ebből 19 napot a vizsgálat által kitöltöttek vettek.

Mének kivonulása. A helybeli mentelepszótályról február 26—28 napjain vonultak ki a menék számszerint 104, 52 emberrel a Gömör, Nógrád és Borsodvármegyék területén levő fedeztetési állomásokra, hol június hó végéig maradnak.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Rozsnyói vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Rozsnyó r. t. városban a f. évi márczius hó 25-re eső országos vásár ez évben kivételesen márczius hó 11-én tartassék meg.

Vendégszereplő művészek. Ma vasárnap és holnap hétfőn este egy 4 tagu művészársaság szerepel a „Hungária” szálló kávéházában. Varjas Antal 3 évvel ezelőtt már szerepelt városunkban és a közönség tetszését megnyerte. Varjason kívül fellép Tóth Mariska kiváló művésznő, Kovács Andor hírneves kabaré művész saját műsorával. A program minden tekintetben izléses és irodalmi színvonalon áll, úgy, hogy hölgyek is bátran résztvehetnek. Az előadás kezdete 8 és 1/2 órakor.

Sikerült vadászat. Hámos Aladár, az ismert nagy vadász és kitünő lövő legutóbb Somogy megyében vett részt vadászatokon, hol 186 darab nyulat, 14 fácánt és 2 vadludat lőtt. — Gróf Andrássy Géza erdőuradalmi tisztjei pedig mult hó 23—24-én rendeztek nagy hajtvadászatot vaddisznókra. A két napi eredmény 9 darab vaddisznó lett, közöttük két kapitális példány. A vadászatot Gintner Bálint főerdész rendezte ily sikeresen.

Ródlí verseny-díj. A Tátralomniczon m. hó 1-ső felében lefolyt ródlí versenyeken a második díjat, mint örömmel hallottuk ifj. Hevessy László tornaljai főszolgabíró vitte el.

Megégett gyermek. Rekenyeufalun, mult év december hó 23-án Benko Andrásné hazulról eltávozott és 2 éves Zsuzsanna nevű gyermekét 1/4-ed órára magára hagyta. A kis leány a tüzhelyről a forró levessel telt fazekat magára rántotta és oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövidesen meghalt. A helybeli királyi törvényszék gondatlanságból származó emberölés vétségeért vonta felelősségre február 28-án Benkonét s 8 napi fogházra ítélte, azonban a novella értelmében az ítélet végrehajtásának feltüggesztését kimondotta.

Választott bíróság. A Kerületi Munkásbiztosító Pénztár választott bírósága mult hétfőn Cseh István kir. táblai bíró, választott bírósági elnök vezetésével ülést tartott, melyen Nagy Mihályné és Szűts János ügyét tárgyalták a behívott választott bírósági tagok. Előbbi ügyben dr. Meskó Miklós vármegyei tisztí főorvos, utóbbiban dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos szakértői véleményét hallgatták meg s azután hoztak ítéletet.

Adomány. Sáfrány Imréné urnő a nyomorék gyermekek otthonának 20 koronát, a Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyletének 10 koronát adományozott, ez összegeket az egyesületek nevében hálás köszönettel nyugtatja Eperjessy József pénztárnok.

A „Napközi Otthon” javára Széman Endre 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtatzza Dr. Marikowszkyné.

Gondatlan kocsis. Janov Jakab mult év október 28-án Nándorvölgyről Nagyrőczére vitte Friedmann Vilmost többbedmagával s mikor a hutai hegyről lefelé jöttek, nekieresztette a lovakat; ezek száguldása közben az utasok kénytelenek voltak leugrani, mert életveszélyben torogtak. Friedmann eközben súlyosan megsérült s Fanovot a helybeli kir. törvényszék február 28-án vonta kérdőre s el is ítélte gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségeért 8 napi fogházra és 10 korona pénzbírságra.

Czigányháboru. Megirtuk, hogy január hó 4-én Várgedén czigányháboru volt, s Rácz Mihály a Balog Józsefné bal kulcsontját egy balta fokával összetörte, mikor Balogné az őt üldöző Rácz Mihály elől a Balog Antal házába akart menekülni. A helybeli kir. törvényszék február hó 28-án tárgyalta az ügyet és Rácz Mihályt súlyos testi sértés büntette miatt 2 havi fogházra ítélte.

Tavaszi vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a Budapestten minden év tavaszára rendezni szokott tavaszi vásárt ez év elejétől kezdve a budapesti kereskedelmi és iparkamara vette gondozása alá. A kamara célja a tavaszi vásárt olyan bevásárlási forrássá fejleszteni, mely feleslegessé teszi a nagy külföldi bevásárlási utazásokat. A vásáron az iparosság bemutathatja áruait és újdonságait, összeköttetésbe léphet az egész magyar kereskedő világgal. A vásáron való részvételt tehát a kamara melegen ajánlja a kereskedő és iparos közönségnek. A vásáron való részvétel módzatairól egyébként felvilágosítást nyújt a budapesti kereskedelmi és iparkamara áruminta vásárosztálya (Budapest, IV., Irányi-utca 21. szám.)

Polgári Olvasókör közgyűlése. A Rimaszombati Polgári Olvasókör évi rendes közgyűlését február hó 23-ikán nagy érdeklődés mellett tartotta meg Szabó József m. elnöklésével. Elnök melegen üdvözölte a nagy számban egybegyűlt tagokat s reméli, hogy a kör anyagi és erkölcsi sikerei a jövőben fokozottabb mértékben fognak emelkedni. A múlt évi működésről szóló jelentést Teleszniczky Ede jegyző olvasta fel. Kegyeletes megemlékezés van ebben a múlt évben elhunyt Molnár József disztagról, kinek emlékét a kör megörökítette. A vagyoni kimutatás mellett a múlt évben megtartott hazafias ünnepélyekről és mulatságokról referál a jelentés. — Hálás elismeréssel szól id. Rábely Miklós és Rónay Gyula adományáról s kegyelettel emlékszik meg az elhunyt Rábely Béla tagról. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette s id. Rábely Miklós indítványára az elnökségnek a közgyűlés elismerést és köszönetet szavazott buzgó és eredményes munkásságáért. A körnek múlt évben 267 tagja volt. — A számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint a múlt évi bevétel és kiadás 6437 korona 15 fillér volt s a tiszta vagyon 45505 korona 45 fillér, tudomásul vétetett. Szabó József k. pénztárnoknak működéséért hálás elismerést és köszönetet szavaztak, a felmentvényt megadták s őszinte sajnálattal vették tudomásul pénztárnoki tisztéről való lemondását. — Helyébe a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel Rábely Károlyt választotta meg pénztárnokká. — A közgyűlés az 1913. évi költségelirányzatot 6000 koronában állapította meg s azután megválasztották a kiküldött kandidáló bizottság által javasolt választmányi tagokat, kiknek névsora következő: Benyo László, Bodor László, Csapó János ifj., Csapó János id., Cseh István, Cseh János, Czinke István, Fábry Zoltán, Gasko János, Horváth Albert, Horváth György, Istók József, Kármán Aladár dr., Kovács László dr., Komlóssy István, Kovács Gyula, Kohuth Lajos, Konyha Béla, Komáromy Géza, Kohn József, László János, Lengyel Pál ifj., Lévai Izso, Ludvig Antal, Makovits Lajos, Pongó Mihály, Rábely Miklós id., Szabó József K., Szabó István, Simon Mihály, Soós Ferencz, Soós Gyula, Tarjányi Béla, Takács László, Tibély László, Tomay Alajos, Török Pál, Varga Lajos, Vályi Ferencz, Varga István id., Vladár József dr., Vozáry Samu és Zsuffa Kálmán. — A közgyűlés még a könyvtár kérdésének rendezését utalta a választmány hatáskörébe s ezzel a közgyűlés az elnök lelkes élettelisével véget ért.

Igazgatósági ülés. A Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága múlt vasárnap, február 23-án, id. Rábely Miklós elnöklésével tartotta meg havi rendes ülését az igazgatóság tagjainak élénk érdeklődése mellett. Az ülésen Molnár Lajos ügyvezető-igazgató és dr. Kármán Aladár pénztári főorvos referálása alapján több betegélelyezési és kártalanítási ügyet intéztek el.

Szövetkezet közgyűlése. Rimaszombat és Vidéke fogyasztási szövetkezete múlt vasárnap, február 23-ikán tartotta Törköly József elnöklésével évi rendes közgyűlését, melyen 24 tag 24 szavazatra jogosító 46 üzletész képviselőjében jelent meg. A jegyzőkönyvet dr. Csernay Dániel vezette. A közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését tudomásul vette, a mérleget és zárszámadást jóváhagyta s a felmentvényt — a vezetőség eredményes működésének teljes elismerése mellett — megadta. Elhatározta a közgyűlés, hogy a mérlegben kimutatott 1298 kor. 91 fillér tiszta nyereséget a tartalékalap gyarapítására fordítja. A közgyűlés a sorrend szerint kilépő: Törköly József, Szabó József, Stolcz Zsigmond és Tomay Alajos igazgatósági tagokat egyhangulag újra megválasztotta, a felügyelőbizottság tagjaivá szintén egyhangulag megválasztották: Jávorszky József, Madarász Pál, Istók József, Loysch Odön és Soós Ferencz. Az üzleti alkalmazottaknak szokásos jutalom megszavazása után a közgyűlés véget ért.

Apolló színház. Mozink a múlt hét folyamán „Arany lán” és „Szöktetés” című érdekes darabokat adta több kisebb apróság mellett, — szerdán pedig egy szenzációs detektívtörténet került elő. A közérkölcök érdekében legjobb, ha minél kevesebb rablótörténet kerül elő és minél több a tanulságos rész.

CSARNOK.

Sic itur ad astra!

— Irtá: CROATUS. —

III. A kezdet.

Bakonyi Bertalan plébános ur könyvtárszobájában ül és olvas. A szobára kezd némi homály borulni, de a tisztelendő ur még nem teszi le a könyvet.

Mig ő olvas, tekintünk meg házát kívülről-belülről, mert az nagyon érdekes. Zánka faluban van a templom mellett. Ha az ember e házra rátekin, önkéntelenül is valami jóleső bizsergés futja végig tagjait. Nincs mézeskalácsból fölépítve éppen, de mintegy visszavezeti az embert egy régi, kedélyes korba, a Mátyás király korába. Az a bizsergés az ember vonzódása a „rég” felé. A plébános urnak tudniillik az a legfőbb passziója, hogy abba a régi korba beleélje magát. Nem mondhatni, hogy különöz, mert igen lelkes működést fejt ki társadalmi, politikai és egyházi téren, de házát kedvtelésből úgy rendezte be, hogy küszöbét átlépve a XX ik század embere 5 századdal hátrább, a XV-be kerül. A ház egyemeletes, termésköböl készült. Kapuja tölgyfa vasalva, régi művi óriás vaszárral. A villamos csengő helyett kalapáccsal kell jelt adni az érkezőnek. A nem mai izmokhoz mért kalapáccsal rávágunk a külön e célra kiszögeezett ércslapra, a mire előcsoszog Kerekes Pál bácsi, a plébános ur szolgálja és beenged bennünket. A folyosók komor boltívekben végződnek fölfelé s a vastag falakba nagy ólmos ablakok vannak vágva. A garádics nehéz tölgyfából, a karfa szépen kifaragva. Csikorog a falépcső alattunk, mintha éreznék lépteink súlyát. Az emeleti folyosóról nyílnak a plébános ur szobái. Mindegyik boltívekben tetőzik, a butorok mindenhol tölgyfából.

A kályhák cserépkolosszok, építészeti remek.

A könyvtárszobában tartózkodik legszivesebben a gazda.

A falak mentén köröskörül könyvvállványok, fel egészen a boltívek elhajlásáig. A szoba közepén régies íróasztal, rajta otromba porcellánkalamáris, benne finom ludtoll. Az asztal előtt tölgyfa karosszék. A könyvek mind egyszínű piros kötésben arany fölrattal kellemes látványt nyújtanak a vizsgálónak és jó sok munkát Pál bácsinak, ki őket mindennap végigtörölgeti. Ritka volt ez a könyvtár messze földön. Kezdve az ősi indus írókon s a modern irodalom remekein végezve ott található a világirodalom nagy termékeit majdnem hiány nélkül. És a plébános ur ezeket a könyveket már majdnem egytől-egyig elolvasta. Szokott is Kerekes gazda szörnyűködni, hogy mint férhet el a nagytiszteletű ur fejében annyi tudomány, a mennyi egy egész könyvtárszobát megtölt könyvekkel.

Késő őszi nap van. Már annyira leszállt az alkony, hogy a plébános ur letette kezéből a könyvet. Föl alá járkált a szobájában. Középkori ember volt. Középtermetű, jóságos buzavirágkék szemekkel, széles sugárzó arccal, magas homlokkal, melyen barázdákat vágott már a munka, selymes, szőke hajjal. Arcvonásaiban egyesült a magát fegyelmelni tudó, komoly munkához szokott férfiú és másokkal szemben jósággal, szeretettel viseltető ember arczkifejezése.

Hét éve volt plébánosa Zánka helységnek. Megszerette ezt a balatonparti helységet és elhatározta, hogy végleg itt telepszik meg. Megelégedett ember volt, hívei szerették, ő is azokat: nagy szolgálatokat tett a népnevelés terén, prédikációira messze vidékről eljártak az emberek. Szeretett dolgozni, hivatását pontosan betöltötte. Boldogságához csak egy dolog hiányzott. Egy gondolat rágta, marcangolta bensőjét. A magány érzete.

Nem volt körülötte szerető, hálás szív, mely jutalmat adott volna munkájára; nem volt gondos lélek, mely aggódott volna érte, ha fájt a feje, ha köhécselt, nem volt apró gyermek, hogy a munkában kifáradt embert mosolyával, gagyogásával felüdítse, megnevettesse.

Nem jutott eszébe Bakonyi Bertalannak azért sohasem, hogy a coelibátus ellen panasz-

kodjék. Meg tudta ő ezt érteni. Belátta, hogy az egyházi állás oly fontos, hogy amellet a családapai meg nem férhet; hogy egy emberhez, ki egész életét az Istennek szentelte nem méltó, hogy szíve szentélyében Istennek képe mellett egy nőét, egy halandóét is hordozza.

Mindezt nagyon jól tudta a zánkai plébános, de mit tehetett ő róla, hogy olykor-olykor mégis megszólalt benne valami hang:

— De jó is lenne, ha valaki most várna otthon téged, minden perczen aggódva futva az ablakhoz, hogy hol késel már. Ugye jó lenne, ha volna számodra egy szív, a mely a tiéd volna, a melyért dolgozhatnál, a melynek életedet áldozhatnád.

Ilyenkor mindig eszébe jutott egy régi történet:

Téli délután jöttek érte Zánkára. Térdig érő hó esett az előbbi éjeken, tehát szánnal jöttek érte. Két szürke huzta a szánt, szép szerszám volt rajtuk, hatalmas csengetyűszó mellett vonultak át a falun. Gazdag ember küldhette.

Bakonyi Bertalan plébános ur kinézett az emeleti ablakon, a mint észrevette, hogy az előkelő fogat az ő háza előtt állt meg. Leszolt a kocsishoz:

— Hé! kitől jön kend?

— Szerencés jónapot kívánok tisztelendő uramnak, Vadassy Gyula nagyságos urtól jövek. A kis Gyula ifiur fekszik betegen, kanyaróban, közel van már, hogy a kaszás elvigye. Kéreti a nagyságos ur, hogy siessen a tisztelendő ur, mert nagyon rosszul esnék, ha kenet nélkül bucsuznék el az urfi a világtól. Azért jöttem a tisztelendő urhoz, hogy az bucsuztassa el az urfit, a ki megkeresztelte.

— Jól van János, most látom csak, hogy kend az. No jól van sietek, csak azt mondja meg még kend, mennyi idő alatt érünk el ilyen hóban Ugarosra, a pusztára?

— Hát kérem 3—4 óra alatt csak kiérünk, ha jó marsunk lesz.

A plébános ur ezalatt fölvette bundáját, majd átment a templomba és a szükséges eszközöket magához véve felült a czifra szánra.

A két szürke megindult. Köröskörül vágta magukat egy erdőn és 5 órára csakugyan megérkeztek Ugarosra. Bakonyi ur föladata a kis fiura a haldoklók szentségét, hosszasan beszélt hozzá, vigasztalgatta. 7 órára járt az idő, mikor rászánta magát a hazautazásra. Marasztalták ugyan, hogy maradjon ott, haljon a pusztán, de ő minden áron haza akart jutni, hogy másnap, vasárnap ő tarthassa a misét és a prédikációt, a melyet már ki is dolgozott.

János tehát befogta ismét a szürkéket és megindultak visszafelé.

Nemsokára bejutottak az erdőbe. A nap már lement, de a hó világitott. A fákon 30 cmes hó feküdt, a földet érintetlen hólepel borította, melyen azonban itt-ott vadnyomok látszóttak. A szürke felhőkől egyszerre csak megeredt a hó és lomha eséssel hullott alá. A kocsis pipázott és tartotta a két lovat, a plébános ur pedig egy lapot olvasott.

Igy haladtak vagy másfél órát az erdőben, a mikor a két ló egyszerre csak elkezdte fülét hegyezni, majd horkolva megálltak. A plébános ur letette az ujságot és ő is figyelt.

— No, mi az János? kérdezte a kocsistól.

— Valami farkasféle lehet a közelben, tisztelendő uram, majd mindjárt meglátjuk, felelé ez és a lovakra vágott ostorával.

A pap nyugodtan összehajtogatta az ujságot és elővette brovningját, melyet ilyen utra mindig magával vitt. Bátor ember volt.

Haladtak vagy öt percet, a mikor aztán meglátták azt a „farkastélt.”

Az ut mentén feküdt egy bepólyázott csecsemő a hidegtől megdermédtagokkal. Mellette egy hatalmas bernátheji holtteste. Késsel ölhették meg a kutyát, egész vértócsa volt körülötte. A hóban nagy lábnyomok látszóttak, melyek az erdő sűrűjében tűntek el. Négy sorban húzódtak, tehát két ember mehetett arra.

Bakonyi fölvette a gyereket a szánba, a kutyát is föltették a bakra.

Megindultak és most már megszakítás nélkül, koromsötétben megérkeztek Zánkára.

A plébános ur átadta a gyermeket a ható-

ságnak, hol kivallatták az esetről hivatalos pontossággal, a gyermeket pedig ideiglenesen a lelenczházba tették.

Ebben az időben történt, hogy két hirhedt gyilkos az Ugaros pusztával szomszédos birtok gazdáját s annak feleségét kirabolták s megölték, kis gyermeküket pedig elrejtették egy sűrű erdő mélyében. A gazda hü bernáthegeyi kutyája folyton nyomukban volt, mikor a kis gyermekkel menekültek, végre kénytelenek voltak a kutyát leszorítani.

Csakhamar bizonyult, hogy a Bakonyi által talált csecsemő a megölt szülők gyermeke. Minthogy senki nem vállalkozott a gyermek örökbefogadására, kiadták egy becsületes parasztasszonyhoz.

Itt nevelkedett Zurányi Árpád egyszerű körben. Nevelő apja földmives, kis szőlője volt neki, jó, becsületes magyar polgár, a ki a fiuba elsősorban a hazaszeretet érzését akar beoltani. Nevelőanyja jó gazdasszony, okos feleség, istentéelő pórú, kinek első gondja volt a vallást megkedveltetni vele. Gyermekek nem volt eddig s azért minden szeretetökkel a kis Árpádon függtek.

6 éves korában beadták Árpádot az iskolába. Szorgalmasan tanult a gyerek és tanítója azt mondá nevelő apjának, Vándor Estván uramnak, hogy van is benne némi talantum.

Vándor Estván nem nagyon örült ennek. Tudta ő azt, hogy a talantum sokszor megrontja az embert. Ritka az a zseni, a ki egyben „jó” ember is. Föltette magában, hogy Árpádot úgy fogja nevelni, hogy től ne ébredjen benne az elbizakodottság csirája. Nagyon jól tudta, hogy ez vesztét okozná.

Vándor Estván nem volt az az ember, a ki könyvekből tanulja össze a tudományát. Annál több volt a tapasztalata, a melynek meg van az az előnye, hogy esalhatatlan. Sokat gondolkozott és bizony nem adná el az ő fejét két szobatudós könyvmoly fejéért. Telve volt az igazi, egészséges életbölcselettel, helyes, szabad vallásos érzellemmel, bölcs hazaszeretettel.

Multak az évek és Vándoréknak két szép babát adott az Isten. Sokszor meg is köszönték ő szent fölsegének e szép ajándékot, de bizony megérezték, hogy kettővel többen vannak, mint eddig.

Hozzájárult még egy kis szerencsétlenség is, Estván gazda ezen a télen szánon ment át a tavon, visszajövet azonban a sötétben neki vittek a lovak valami jégtorlasznak a szánkót, Estván kiesett és egy éles jéghasábon kitérte a lábát.

Az orvos a kitért lábat aztán összeragasztotta, de bizony az egyik rövidebb lett, mint a másik és Estván uramnak mankót kellett hordania. Mit volt mit tenni, bérbe adták a szőlőt, a gazda már nem mivelhette azt és ebből a pénzből éledegéltek szűken, nagyon szűken.

Ezen gondolkozott Bakonyi Bertalan, miközben föl-alá járkált a mindinkább sötétedő szobában.

Sokat gondolkozott azon, hogy magához veszi a fiut, ki vidám lényével besugározná az ő életét, sok örömet, bánatot, édes gondokat okozva neki; de mikor látta azt a szeretetet, a mivel a kis család a fiut körülrajongta, leküzdötte vágyakozását, a mely egyszerre önzésnek tűnt től előtte és folytatta tovább magá nyos életét.

A télen történt azonban, hogy Vándor munkaképtelenné lett és Bakonyi, ki a kis családot állandóan figyelemmel kísérte, Bakonyinak látania kellett, mint lopózik be mind nagyobb nyomor közjök.

Ez az eset volt az utolsó lökés. Bakonyi elérkezettnek találta az időt, hogy régi tervét végrehajtsa. Előbb azonban letérdelt az imazsmolyra, a mely fölött a lehető legegyszerűbb, két simára gyalult fából összerótt kereszt függött.

A plébános imádkozik.

Ah! de az ő imája nem az, a mit rendesen imádkozás alatt értünk. Nem morgott ő el 5 miatyánkot vagy 7 üdvözlégyet, hogy ledarálva őket, mint valami robotot, annyi lelki haszna legyen belőle, mint, ha teszem azt egy kis macskát a vízbe fojtott volna; főlemelte magas homlokát és gondolkozott. Főlemelte gondolatit Istenéhez és beszélgetett avval. Megkér-

dezte, jól cselekszik-e? Nem lesz-e kárára a gyermeknek, ha az ő házába kerül, a hol az anyai szeretetet mindörökre nélkülözni fogja? Nem fogja-e őt magát gátolni szent kötelességében?

Isten pedig lelkében azt felelte:

— Tégy jót, a hol jót tehetsz!

Már most a plébános urnak csak azt kellett eldöntenie, vajjon jótétemény-e az, ha ő egy elszegényedett, nyomorulttá tett családot megszabadít egyik terhétől; ha egy emberi lelket kiművel, fölsegít; egy fejlődő tehetségnek teret ad, hogy gigászi pályát futhasson be: ah! mondjátok, jó-e ez vagy rossz?

Megnyugodva kelt föl imazsmolyáról a pap és elhatározta, hogy még ma végrehajtja tervét. Elment először Vándorékhoz. Mikor belépett a kis szobába, az apa éppen a bibliából olvasgatótt, Árpád tanult, a két kicsi egyik sarokban játszadozott, Vándorné asszony pedig ruhácskákat foltozgatott.

Mikor e képet meglátta, visszariadt még egyszer utoljára egy pillanatra, de utána mindjárt a gazda mellett fekvő mankóra esett tekintete és erre erőt vett gyöngeségén.

— Adjon Isten jó estét — köszöntött be a pap.

— Fogadj Isten — felelte rá a gazda.

— Hát hogymint vannak, Estván gazda?

— Hát bizony szegényesen élünk. Mióta nem dolgozik a gazda, megcsappant bizony a kereset. Annaira pedig, hogy kénytelen leszek Árpádot jövőre visszaadni az államnak. Hiába, nem bírom. A lelkemről fogom őt letépní, de tudom, mily bünt követnék el, ha elhanyagolnám. Talán akad majd valami jó ur, a ki magához veszi s gondoskodik neveltetésétől.

(Bakonyi látta, hogy minden szem könnybe borult e szavakra.)

— Lássá, Estván gazda, Isten utjai mily csodálatosak. Ép azért jöttem most, hogy megbeszéljem önnel, ide adná-e nekem Árpádot. Tudom, látom, érzem az önök szerencsétlenségét és könnyíteni akarok azon. Fölnevelem őt igaz embernek. Lesz belőle művelt, szabad, jó ember és akkor ön nem fogja megbánni, a mit tett.

— És az Isten is meg fogja önt áldani azért, a mit tett. Nos Árpád mit szólna ehhez?

— Nagyon örülök, hogy a kedves tisztelendő ur fogad magához, de sokat fogok tanulni, okosodni nála; csak azt sajnálom, hogy Titeket itt kell hagynom édes jó Apuskám, Anyuskám!

— No ne félj, fiam, hiszen itt maradsz a közelökben, a mig középiskolába nem adlak és azután belátod te, hogy segítesz rajtok is, ha nem kell neveltetésedre költeniök — szólt a plébános, kezébe fogva a fiu arcát és mélyen, hosszan nézve kék szeméibe.

Búcsúzáskor Vándor könnyezve szorítá meg a pap kezét és azt mondogatta:

— Isten áldja meg a tisztelendő urat! nemes lelkéért!

Bakonyi másnap reggel bejelenté a község-házán, hogy Zurányi Árpádot magához veszi és egy héttel azután a fiu már az ő házában volt.

Kiadó vagy eladó ház.

Losonczi-utcza 43. szám alatt egy négy szobás lakás megfelelő mellék-helyiséggel — külön udvar, nagy kerttel — **május elsejétől** kiadó, esetleg azonnal eladó. — Értekezni lehet: **Dr. Törköly József** ügyvéd urnál. 1—3

Gold-Melon-árpa.

Sóldos Árpád runyai gazdaságában 100 métermázsza I. rendű Gold-Melon árpa, tiszta vetőmag **eladó.**

Tanulóul

tisztességes erős fiu felvétetik **Rosenthal Géza** rőfös- és fűszerkereskedésében **Nyustyan.**

Kiadó lakás.

A Ferenczy-utcza 6. szám alatt a „Tompá-tér” szomszédságában egy **3 szobás utcai lakás**, hozzátartozó mellék-helyiségeivel, zöldséges kerttel és vízvezetékekkel felszerelve, **f. évi május hó elsejétől** bérbe kiadó. — Értekezni lehet **Benyó Béla** tulajdonossal. 2—*

Tanulóul.

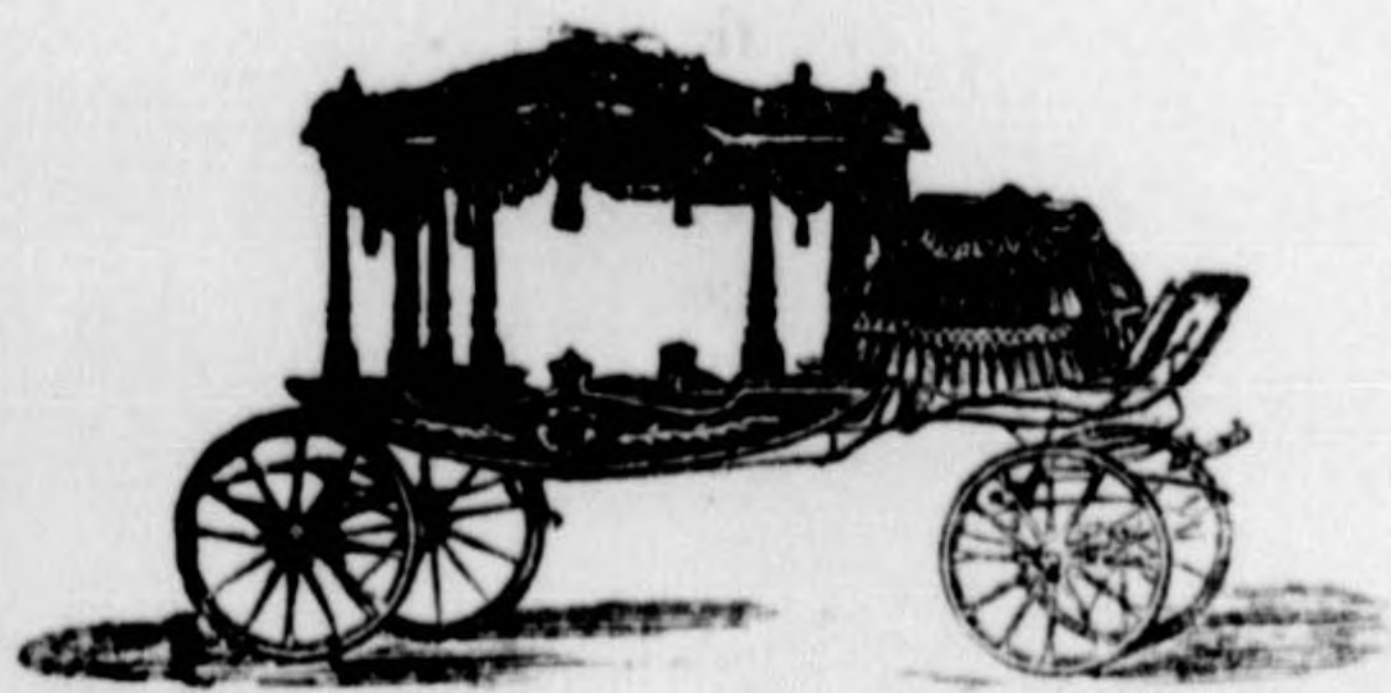
egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

KIADÓ LAKÁS.

Az Erzsébet-tér 16. sz. alatt levő emeleti lakás és az ugyanezen udvarban a Szijjártó-utca néző lakás **május hó elsejére** kiadó. — **Az emeleti lakás azonnal is kiadó.** — Felvilágosítást lehet kapni a tulajdonosnál: **KOHN ADOLF** fűszerkereskedőnél.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Ajánlkozik temetések rendezésére úgy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig. 3—*

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.

Állandóan **nagy raktárt** tart **ko-**
porsókban u. m. fa, utánzott és valódi
érezben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett,
selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, sza-
tén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó
nagy választék.

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 30—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Eladó.

A **Tisztviselőtelepen** egy 851 □-ös — déli fekvésű saroktelek — egészben vagy részben eladó. — Értekezni lehet: **Ifj. LENGYEL PÁL** tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Tompa-utca 36-ik szám alatti házban egy utcai lakás két szoba, konyha, kamara, pincze és egyéb mellékkellyiségekkel együtt folyó évi **május első napjától** kezdődőleg haszonbérbe kiadó. Bérelni szándékozóknek felvilágosítással **Hisnyan Béla** férfi szabó üzletében szolgálnak. 1—3

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses-
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

Kiadó lakás.

A **Rózsa-utca 17. szám** alatt egy **3 szobás lakás** vízvezeték bevezetéssel és a hozzátartozó mellékkellyiségekkel **május elsejétől** bérbe kiadó. Értekezni lehet: **Hennyey Kálmán** urral **Bejében**, u. d. Tornalja. 1—3

Kiadó uri lakás.

Tamásfali-utca 2-ik sz. alatt egy uri lakás az emeleten, mely négy szoba, konyha, éléskamara hozzátartozékaival együtt **f. évi május 1-től** bérbe kiadó. — Értekezni lehet ugyanott földszint a tulajdonos: **Lusztig Menyhérttel.** 4—*

Két jóházból való fiu,

kik legalább három középiskolát végeztek

kereskedő tanoncokul

fizetéssel felvétetnek **Weisz Manó** divatáru üzletében **Rimaszombatban.**

Megvételre kerestetik

egy fűszeres üzlethez szükséges

fiókos-állvány, áruasztal

(pult) és egyéb szükséges felszerelés. — **Ajánlatokat** e lap kiadóhivatala továbbít. 5—*

Értesítés.

Alólirott tisztelettel adom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy új és renoválási

kőműves munkákat

elvállalok úgy Rimaszombatban, mint a vidéken.

Tisztelettel:

Stanga János, okl. kőművesmester
Rimatamásfalva, 57. szám.

Hirdetmény.

816.—1913. tkv. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Feled** község volt urbéresei részére kiadott közös legelő részbeni kicserélése folytán teljesített telekkönyvi átalakítási munkálatok hitelesítésére a helyszini eljárásra határidőül **1913. évi márczius 17-ik napjának d. e. 9 órája** és következő napjain Feled községébe a község házához kitézetik s annak fogantatásánál **Mészáros István** kir. törvényszéki bíró és **Kriston Kálmán** kir. törvényszéki irodatiszt bizattak meg.

Felhívja a kir. törvényszék mint tkvi hatóság az összes érdekelteket, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottak által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezetek ellen, netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után, a téves átvezetésekből eredhető kifogásaikat a jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Kelt Rimaszombatban, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1913. év február hó 9-én.

Mészáros, sk. kir. tvsz. bíró.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy Rimaszombat r. t. városában letelepedtem és a most folyó **vízvezeték- és csatornázási munkálatok** bevezetésére — jótállás mellett — szolgáltatmat felajánlom.

Készítek **vízvezetéseket, csatornázást**, központi gőzfűtést, melegvízvezetéseket, önműködő szökőkutakat, **fürdő-berendezéseket**, magán vízvezetéseket, **saját rendszerű fürdő-kályhákat** kombinált működéssel.

Fürdő-kályháimnak előnye: a csekély fűtőanyag felhasználása mellett az egyfolytában való egymásutáni fürdővíz gyors melegítése bármily mennyiségben úgy, hogy a fürdőkádból a víznek lebozsájtása után az ismét — többször is — tiszta meleg vízzel azonnal megtölthető.

Továbbá a legdiszesebb **épület- és diszmű-bádogos munkákat**, ugymint: torony- és tetőfedéseket, horgany-diszítéseket, réz-portálokat, reklám-táblákat villany világítással. — Fénykép után **arckép-domborműveket** mérsékelt szolid árak mellett. — A vízvezetési munkálatokra vonatkozólag **tervrajz és költségvetéseket díjmentesen készítem** és az általam bevezetett munkálatok helyes és megbízható működéséért három évi szavatosságot vállalok.

Nagyobb munkálatokat hosszabb lejáratu részletfizetésre is vállalok.

A nagyérdemű közönség szives megkereséseit és nagybecsű pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

FRENÁK GYÖRGY, ornamenchikus és vízműtechnikus

RIMASZOMBATBAN, a „Tompa“-szálloda és a kir. Járásbiróság épülete között.